

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
РЕПУБЛИКА СРПСКА
ВРХОВНИ СУД РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
БАЊА ЛУКА
Број: 71 0 П 195244 19 Рев
Бања Лука, 1.8.2019. године

Врховни суд Републике Српске у вијећу састављеном од судија, Горјане Попадић, као предсједника вијећа, Росе Обрадовић и Даворке Делић, као чланова вијећа, у правној ствари тужитеља Д.Г. из Б.Л., против тужених Н.Г. из Б.Л., коју заступа С.Д., адвокат из Б.Л. и Д.Н. из Б., кога заступа Р.С.ц, адвокат из Б.Л., ради утврђења да је извршење недопуштено, вриједност спора 45.000,00 КМ, одлучујући о ревизији тужитеља против пресуде Окружног суда у Бањој Луци број 71 0 П 195244 18 Гж 3 од 11.12.2018. године, на сједници одржаној 1.8.2019 године, донио је

ПРЕСУДУ

Ревизија се одбија.

Образложење

Првостепеном пресудом Основног суда у Бањој Луци број 71 0 П 195244 16 П 2 од 26.3.2018. године, одбијен је тужбени захтјев тужитеља да се утврди да није допуштено извршење одређено рјешењем о извршењу истог суда број 71 0 И 070668 09 И, од 29.10.2012. године, на трособном стану површине 95 м², ..., уписан у лист непокретности број 11532/1 к.о. Б.Л. 8, кч. бр. 238/2 и п.л. број 362, са 1/1, и пословном простору површине 25 м², ..., уписан, са 1/1, у лист непокретности број 1640/1, кч. број 4131/0 и п.л. број 2721 к.о. Б.Л. 7, на име извршеника - овдје тужена Н.Г. (даље: првотужена), у обиму од 1/1, у којем су права трећег лица - тужитеља Д.Г. захваћена извршењем, као и захтјев за укидање рјешења о извршењу и свих проведених извршних радњи на тим некретнинама и за накнаду трошкова поступка и тужитељ је обавезан да туженом Д.Н. (даље: друготужени) накнади трошкове поступка у износу од 2.430,00КМ.

Другостепеном пресудом Окружног суда у Бањој Луци број 71 0 П 195244 18 Гж 3 од 11.12.2018. године, жалба тужитеља је дјелимично усвојена и првостепена пресуда преиначена тако, што је утврђено да је недопуштено извршење на ½ дијела на предметним некретнинама, те је извршење на ½ дијела некретнина обустављено и у том дијелу су укинуте спроведене извршне радње, а одбијен је захтјев тужитеља да се прогласи недопуштеним извршење на преосталој ½ дијела тих некретнина.

Тужитељ ревизијом побија другостепену пресуду у одбијајућем дијелу, због повреда одредаба парничног поступка и погрешне примјене материјалног права и предлаже да се побијана пресуда преиначи и тужбени захтјев у том дијелу усвоји.

Друготужени у одговору на ревизију тужитеља предлаже да се ревизија одбаци као недозвољена.

Ревизија није основана.

Тужитељ захтјевом у тужби тражи, да се прогласи недопуштеним извршење на некретнинама које у нарави представљају стан и пословни простор, ближе означени у изреци нижестепених пресуда, у обиму са 1/1 наводећи, да исте представљају својину тужитеља са 1/1, стечене у браку са првотуженом и да се рјешење о извршењу укине и укину све проведене извршне радње.

Првостепени суд је на основу проведених доказа утврдио: да су тужитељ и првотужена закључили брак 9.1.1982. године и да је брак између њих разведен 3.7.2015. године; да је првотужена 9.11.1999. године са Стамбеном задругом Бања Лука закључила уговор о купопродаји стана који је предмет овога спора и да се уписала као власник стана у књизи уложених уговора о откупу стамбених зграда и станова Лист број 11532/1, а да је 22.1.2001. године, са Сокић – Калдера Цомпану градња д.о.о. Бања Лука закључила уговор о купопродаји предметног пословног простора и у књигу уложених уговора о откупу пословних зграда, пословних просторија и гаража, Лист број 1640/1, се уписала као власник истог са 1/1; да је друготужени (као зајмодавац) на основу уговора о зајму и међусобним односима од 25.9.2005. године, исплатио првотуженој (као зајмопримцу) износ од 60.000,00 КМ, на период од 60 дана од потписивања уговора, да првотужена није обавила послове из уговора о зајму (није предала зајмодавцу грађевинску дозволу издату од надлежних органа за објекат-бензинска пумпа) и да друготуженом тај износ није вратила; да је пресудом због пропуштања Основног суда у Бијелини број 080 П 06 000100 од 11.4.2007. године, тужена Н.Г. обавезана да тужитељу Д.Н. исплати износ од 60.000,00 КМ са каматом од 26.11.2004. године; да је на основу наведене пресуде (као извршне исправе), рјешењем о извршењу Основног суда у Бањој Луци број 71 0 И 070668 09 И од 29.10.2012. године, по приједлогу тражиоца извршења (овдје друготужени), дозвољено извршење на некретнинама извршеника (овдје првотужена), на трособном стану и пословном простору који се налазе у Б.Л., ближе означени у изреци нижестепених пресуда, ради наплате новчаног потраживања тражиоца извршења у износу од 60.000,00 КМ са каматом; да је на основу означеног рјешења о извршењу, дана 21.11.2013. године, извршена забиљежба рјешења о извршењу, у књигама уложених уговора за стан и за пословни простор; да је тужитељ у поступку извршења поднио приговор трећег лица и да је закључком Основног суда у Бањој Луци број 71 0 И 070668 13 И 2 од 13.6.2014. године, упућен да код надлежног суда покрене парнични поступак, ради остваривања својинских права на некретнинама (стану и пословном простору), на којима је одређено извршење; да према увјерењу Републичке управе за геодетске и имовинско правне послове Подручна јединица Бања Лука од 7.11.2014. године, на имену тужитеља нема уписаних некретнина; да је према процјени Горана Милојевића дипл. инж. арх. вриједност некретнина које су предмет овог спора, 319.220,00 КМ; да је рјешењем Окружног суда у Бањој Луци број 71 0 П 195244 15 Гж 2 од 13.11.2015. године усвајањем жалбе тужитеља, одређена мјера обезбјеђења којом је одложено извршење одређено рјешењем о извршењу Основног суда у Бањој Луци број 71 0 И 070668 09 И од 29.10.2012. године, до правоснажног окончања предметног поступка; да је пресудом на основу признања Основног суда у Бања Луци број 71 0 П 186845 14 П од 13.1.2016. године утврђено, да предметне некретне представљају ½ дијела у укупној заједничкој имовини тужитеља и тужене стеченој у браку, што је тужена Н.Г. дужна признати и трпјети да се тужитељ, на основу те пресуде упише у земљишно

књижну евиденцију са 1/1; и да је тужитељ тужбу у овој правној ствари поднио 10.7.2014. године.

Полазећи од утврђења да је у вријеме уписа забиљежбе рјешења о извршењу, у земљишно-књижној евиденцији на наведеном стану и пословном простору била уписана првотужена са 1/1, првостепени суд је закључио да је друготужени приликом уписа забиљежбе рјешења о извршењу у земљишне књиге, поступао савјесно, а да наведена пресуда на основу признања Основног суда у Бањој Луци од 13.1.2016. године (која има конститутивно дејство), није од утицаја на упис zaloжног права на наведеним некретнинама у земљишним књигама, у корист друготуженог. Код чињенице да су средства која је првотужена примила од друготуженог утрошена за потребе брачне заједнице исти суд је становишта, да тужитељ и првотужена одговарају солидарно за дугове настале у току брака, јер тужитељ није доказао да је до фактичког раскида брачне заједнице дошло у спорном периоду, ни да је поднио захтјев за упис права сувласништва на предметним некретнинама, те да све да је тужитељ и уписан у земљишно-књижну евиденцију, сагласно одредбама чланова 69. и 72. Закона о извршном поступку („Службени гласник Републике Српске“ број 59/03 до 66/18, даље: ЗИП), стицањем права од трећег лица након забиљежбе јавне продаје, не утиче на даљњи ток поступка извршења.

Другостепени суд је прихватио чињенична утврђења али не и правне закључке првостепеног суда, па је жалбу тужитеља дјелимично усвојио и првостепену пресуду преиначио тако што је утврдио да је недозвољено извршење на $\frac{1}{2}$ дијела на стану и пословном простору означеним у изреци пресуде и да се слиједом тога, извршење на $\frac{1}{2}$ дијела некретнина обуставља и укидају спроведене извршне радње, а одбијен је захтјев тужитеља да се прогласи недопуштено извршење на преосталом $\frac{1}{2}$ дијелу тих некретнина. Према становишту тога суда, предмет спора у овој парници није подјела брачне имовине између тужитеља и првотужене, о чему је одлучено правоснажном пресудом на основу признања, Основног суда у Бањој Луци од 13.1.2016. године, којом је утврђено право својине на предметним некретнинама сваком од њих са по $\frac{1}{2}$ дијела, а да се из кондемпнаторног дијела исте пресуде, која не обавезује суд јер не представља одлуку о утврђењу и подјели брачне имовине, не може утврдити шта је основ уписа на преосталом $\frac{1}{2}$ дијелу предметних некретнина, у корист тужитеља. Како се овдје не ради о стицању права својине, нема мјеста примјени члана 55. Закона о стварним правима („Службени гласник Републике Српске“ број 124/08 до 60/15), ни позивање на савјесност друготуженог, каквог је схватања првостепени суд, него је друготужени предметне некретнине одредио као предмет извршења у извршном поступку поводом којег се води ова парница, а друготужени је као тражилац извршења на темељу извршне радње суда, тек у извршном поступку стакао судско-заложно право (право на намирење), продајом тих некретнина.

Одлука другостепеног суда је правилна, али из других разлога а не из разлога датих у њеном образложењу.

Основаност захтјева трећег лица у излучној тужби (члан 51. до 53. ЗИП), зависи од тога да ли је извршни суд одредио извршење на предмету (извршења) у погледу кога треће лице има неко право. У овом случају тужитељ, као треће лице тврди да на предметном стану и пословном простору, као предмету извршења, има право својине са 1/1.

Чланом 51. став 1. ЗИП је прописано, да лице које тврди да у погледу предмета извршења има такво право које спречава извршење, може поднијети приговор против извршења, тражећи да се извршење на том предмету прогласи недопуштеним. Ради се о

излучном приговору, у вези кога извршни суд подносиоца приговора упућује на парницу, уколико сам не одлучи о том приговору. Претпоставке за проглашење извршења недопуштеним су: да је на неком предмету одређено извршење и да трећем лицу у погледу предмета извршења припада неко право које спречава извршење, које може бити стварно-правног или облигационо-правног карактера.

Међу парничним странкама није спорно да је у вријеме доношења рјешења о извршењу (29.10.2012. године), којим је дозвољено извршење на стану и пословном простору ближе означеним у изреци нижестепених пресуда, првотужена била уписана у књигу уложених уговора о откупу стамбених зграда и станова и књигу уложених уговора о продаји пословних зграда, пословних просторија и гаража за стан и пословни простор и да је 21.11.2013. године извршена забиљежба извршења за стан и за пословни простор у напријед наведеној земљишно-књижној евиденцији коју прописује одредба члана 72. став 1. ЗИП и која забиљежба има карактер судског заложног права (члан 72. став 2. ЗИП).

Споран је карактер предметних некретнина које су, и након доношења поменуте пресуде на основу признања, Основног суда у Бањој Луци од 13.11.2016. године, у земљишно-књижној евиденцији уписане на име првотужене, са 1/1. Наиме, том пресудом је утврђено да некретнине (стан и пословни простор), које су овдје предмет спора, стечене купопродајом, престављају $\frac{1}{2}$ дијела у укупној заједничкој имовини тужитеља и првотужене стеченој у браку, што је ова тужена дужна признати и трпјети да се тужитељ на основу те пресуде, у земљишно-књижној евиденцији упише са 1/1.

Дакле, с правом се у ревизији указује, да је погрешно схватање другостепеног суда да је наведеном пресудом утврђено, да тужитељу и првотуженој припада по $\frac{1}{2}$ дијела предметне брачне имовине и да на овакав закључак нема утицаја чињеница да је том пресудом наложено туженој (овдје првотужена), да трпи упис на име тужитеља са 1/1, у земљишно-књижној евиденцији.

Међутим, у ситуацији када је друготужени у извршном поступку стекао судско заложно право на предметним некретнинама - укњижбом забиљежбе рјешења о извршењу на стану и пословном простору у земљишно-књижну евиденцију, дана 21.1.2013. године, дакле, знатно прије доношења наведене пресуде на основу признања (на темељу које тужитељ није поднио захтјев за укњижбу својинских права на тим некретнинама) и када та забиљежба има апсолутно дејство, евентуална промјена власника на тим некретнинама након извршеног уписа забиљежбе, је без значаја за тражиоца извршења, јер се извршни поступак, до висине вриједности непокретности, води против њеног новог власника (члан 72. став 1, 2. и 3. ЗИП). Из ових разлога је, према оцјени овога суда, наведена пресуда на основу признања Основног суда у Бањој Луци (ма како њена изрека гласи), без значаја за пресуђење у овој парници.

Код оваквог стања ствари и чињенице да је првотужена неовлаштено задржала новчана средства друготуженог од 60.000,00 КМ (како произлази из пресуде због пропуштања Основног суда у Бијелини од 11.4.2007. године), дакле у вријеме трајања брачне заједнице између тужитеља и првотужене, нема никакве сумње да су обоје њих заједно располагали са тим средствима и да посљедично томе, а на основу одредбе члана 279. Породичног закона („Службени гласник Републике Српске“ број 41/08 и 63/14), одговарају солидарно за дугове првотужене у односу према друготуженом. На овакав закључак упућују и околности, да је и поред тога што је обавеза првотужене на враћање тог износа друготуженом доспјела 25.6.2005. године а затим је установљена пресудом због

пропуштања од 11.4.2007. године, до развода брака дошло тек 3.7.2015. године, то јесте, након доношења рјешења о извршењу, а затим је донесена и пресуда на основу признања која је, с обзиром на њену изреку, очито донесена у сврху покушаја онемогућавања спровођења поступка извршења.

Међутим, и поред напријед наведеног, с обзиром да је у овом ревизионом поступку одлучивано о ревизији тужитеља, због немогућности да се суди на штету тужитеља који је изјавио ревизију, с обзиром да је само он изјавио ревизију (члан 253. Закона о парничном поступку („Службени гласник Републике Српске“, број 58/03 до 61/13, даље: ЗПП, у вези са чланом 230. истог закона), из тих разлога а не из датих разлога другостепеног суда, ревизија тужитеља је одбијена као неоснована.

Супротно ревизионим разлозима, побијана пресуда у одбијајућем дијелу, није захваћена повредама одредаба парничног поступка на које је указано у ревизији, нити је заснована на погрешној примјени материјалног права.

Из наведених разлога а на основу одредбе члана 248. ЗПП, одлучено је као у изреци.

Предсједник вијећа
Горјана Попадић

За тачност отправка овјерава
Руководилац судске писарне
Амила Подрашчић